

DE OORSPRONG VAN DE IKONOGRAFIE DER KRUISIGING

typisch staal van de verbreiding der Byzantijnsche cultuur, waarvan het lettertype der Syrische inschriften de dateering op omstreeks 500 mogelijk maakt, vertoont met andere tafereelen uit het passieverhaal ook de kruisiging en wel volgens het schema van de hierboven besproken ampullen, maar met nog meer realisme uitgebeeld. Toch is er nog een zekere terughoudendheid in de opvatting van den soldaat, die Christus' zijde doorboort.

Ook het Koptische Egypte, dat de kruisigingsvoorstelling eigenlijk nooit geaccepteerd heeft, levert toch een opmerkelijke bijdrage tot de ontwikkelingsgeschiedenis ervan. Bij de opgravingen te Akhmin-Panopolis vond men een

bisschoppelijk pallium (afb. 11), waarin o.a. een sterk gestyleerde kruisiging geweven was. Zij geeft zon en maan als gele schijven en den hemel als een halfrond van verschillend gekleurde strepen. Het kruis staat op een heuvel en wordt geflankeerd door twee gestyleerde planten, die Johannes en Maria symboliseeren. Ook hier vertoont de Christusfiguur, die een geel en blauw gestreepte tuniek draagt, overeenkomst met die van de ampullen.

Het belangrijkste monument evenwel is het geïllustreerde Syrische Evangelie van Rabula (afb. 12), gevonden in een klooster in Mesopotamië en nu in Florence bewaard; het is met zekerheid te dateeren op 586. Christus hangt

Afb. 10, Zilveren schaal in Siberië gevonden uit omstreeks 500